Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can), Ph.D.

Appell Numru: 441 / 2021

Il-Pulizija

vs

Christine Mizzi

Illum, 8 ta' Frar 2022

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellanta Christine Mizzi detentrici tal-karta tal-identita' bin-numru 557386 (M), akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

Fis-26 ta' Ottubru 2020 ghall-habta ta' 00:30pm, gewwa Wesghet tan-Nattivita' , Bormla;

1. Ingurjat jew heddet jew ghamlet offiza fuq il-persuna ta' PS1576 S. Grech, persuna nkarigata skont il-ligi minn servizz pubbliku, waqt li kien qed jaghmel jew minhabba li kien qed jaghmel dan is-servizz, jew bil-hsieb li tbezzghu jew li tinfluwixxi fuq kontra l-ligi waqt l-ezekuzzjoni ta' dak is-servizz.
2. Bil-lejl, volontarjament kissret il-mistrieh tan-nies bi hsejjes jew ghajjat jew b' mod iehor.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tat-30ta' Novembru, 2021, fejn il-Qorti wara wara li rat l-Artikoli 95 u 338 (m) tal-Kodici Kriminali iddikjarat lill-imputata

Christine Mizzi hatja tal-imputazzjonijiet kollha dedotti kontra taghha u ikkundannata ghall-hlas ta' multa ta' tmien mitt ewro (€800).

Rat ir-rikors tal-appellanti Christine Mizzi minnha pprezentat fl-14 ta' Dicembru, 2021 fejn talbet lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

1. Thassar din is-sentenza appellata ghal ragunijiet indikati u tilliberaha minn kull imputazzjoni u htija skont il-ligi;
2. Minghajr pregudizzju ghas-suespost, jekk din 1-Onorabbli Qorti tal-Appell Kriminal jidhrilha li m' ghandiex tilqa' l-ewwel talba ALTERNATIVAMENT tirriforma l-parti tas-sentenza koncernanti l-piena inflitta fil-konfront tal-appellant u minflok tinfliggi piena aktar idonea skond iċ-ċirkostanzi ta' dan il-kaz.

Rat illi l-aggravji tal-appellanti huma cari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti, u cioe:

1. Illi l-appellanta umilment tirrileva li l-hin indikat tal-allegat incident ma huwiex dak indikat fic-citazzjoni u ghalhekk l-imputazjonijiet kontra taghha ma jistghu qatt jirrizultaw;

2. Illi minghajr pregudizzju ghall-aggravju precendenti l-appellanta tirrileva li l-process kriminali kontra taghha huwa sajjem mill-provi u l-Onorabbli Qorti tal-Magistrati strahet biss fuq l-affidavit tal-parti leza. B' hekk l-appellanta umilment tirrileva li ma ngabux provi sufficenti sal-grad rikjest mill-ligi fil-kamp kriminali ossia sal-grad ta' minghajr dubju dettat mir-raguni sabiex l-Onorabbli Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti tal-Gudikatura Kriminali setghet tkun moralment konvinta li l-appellanta wetqet l-akkużi kif dedotti kontra taghha;

3. Illi minghajr pregudizzju ghall-aggravju precendenti l-appellanta umilment tissottometti li l-allegat diskors li sar minha zgur li ma jikkostitwixxi inguri jew

theddid jew offiza ohra kif tikontempla l-ligi u dan in linea ma' gurisprudenza vasta nostrana;

4. Illi minghajr pregudizzju ghall-aggravji precendenti l-appellant umilment jissottometti li fic-cirkostanzi partikolari ta' dan il-kaz, il-piena inflitta mill-Onorabbli Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kienet wahda esagerata u ma tirrifflettix ic-cirkostanzi ta' dan il-kaz.

Semghet lill-partijiet jittrattaw il-kaz u dan fis-seduta tal-25 ta' Jannar 2022.

Ikkunsidrat:

Rat l-affidavit ta' **PS 1576 S Grech** prezentat fl-atti a fol. 2 fejn dan ikkonferma li nhar is-26 ta' Ottubru, 2020 ghall-habta ta' 00.30 il-pulizija divisjonali ta' Bormla giet infurmata permezz ta' telefonata anonima b'vuci femminili li ta' Bondin (Joseph Bondin K.I 625782M) u Christine Mizzi (K.I 557386M) kienu ghalqu Triq Wigi Rosato bil-bollards li kien hemm fil-genb tat-triq.

Huwa mar mill-ewwel fuq il-post fejn hemmhekk sab it-triq maghluqa u fetah it-triq u flimkien ma PC 1607 dar l-inhawi ta' Triq Wigi Rosato kollha izda ma sab lil hadd. Hekk kif mar mill-gdid fuq il-post Wesghet tan-Nattivita Bormla in-naha opposta ta' Triq Wigi Rosato sab fil-fatt lil Joseph Bondin u lil Christine Mizzi fil-genb tat-triq, fejn hekk kif kellimhom li kienu gew infurmati li kienu huma li ghalqu t-triq Joseph Bondin beda jghajjat u jidghi u Christine Mizzi insulentatu bhala '*imtektek u li mhux qieghed sew*'.

Rat l-okkorenza esebita a fol. 7 redatta minn PS 1576 fejn hemm imnizzel dak li stqarr bil-gurament tieghu fl-affidavit rilaxxjat minnu.

L-appellanti ghazlet li ma tixhidx kif kellha kull dritt u ghalhekk l-allegazzjoni ta' l-ufficcjal PS 1576 fl-ebda hin ma giet michuda la mill-appellanti u lanqas minn xi xhud iehor prodott minnha.

Ikkunsidrat:

Illi l-ewwel aggravju tal-appellant hu bazat fis-sens li l-ewwel Qorti ma kellhiex issib htija fil-konfront tal-appellant u dan ghaliex fil-komparixxi hemm indikat li l-hin kien 00.30 p.m meta sehh l-akkadut meta skond ix-xhud PS 1576 l-incident inqala fil-00.30 a.m.

L-artikolu 360 (2) tal-Kodiċi Kriminali jaqra hekk :-

> *(2) Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mħarrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti tal-akkuża, bil-partikularitajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinħtieġu jew li jkunu jistgħu jingħataw. Għandu jkun fiha wkoll it-twissija li, jekk il-persuna mħarrka tonqos li tidher, hija tiġi arrestata b'mandat tal-qorti u mressqa quddiem l-istess qorti fil-jum li jkun imsemmi fil-mandat.*

Meta ġew biex jinterpretaw l-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali, dawn il-Qrati tradizzjonalment għalmu li ċ-ċitazzjoni hija *avviso a comparire*. L-appellant jagħmel riferenza għal sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet **Il-Pulizija vs.Michael Camilleri et,**[1] fejn dik il-Qorti, wara li wkoll għamlet eżami tal-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali u ta' sitwazzjonijiet fejn tirriżulta diskrepanza bejn partikolaritajiet imsemmija fl-avviż u l-provi li jirriżultaw matul il-kors tal-kawża, għamlet ukoll riferenza għal diversi sentenzi mogħtija minn dawn il-Qrati li ddipartew mill-ġurisprudenza dwar il-karatteristika tal-avviż bħala merament *avviso a comparire.*

[1] Deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar is-26 t'April 2018.

Kien hemm każijiet fejn dawn il-Qrati iċċensuraw indikazzjonijiet ħżiena tal-ħin li setgħu faċilment ġew korretti mill-Prosekuzzjoni fuq talba appożita.[2] Pero kien hemm ukoll każijiet fejn l-aggravji kienu jiċċentraw dwar indikazzjoni ħażina fl-avviż tal-ħin li fih ikun seħħ l-allegat reat (eżempju varjazzjoni b'xi tnax il-siegħa) u li bdew jiġu milqugħa. L-argument imressaq f'dawn il-każijiet huwa li kien dmir tal-Prosekuzzjoni li tara li jekk kien hemm xi żball fl-avviż, din kellha tagħmel talba apposita għall-korrezzjoni tempestivament.[3]

Din il-posizzjoni aħħarija ġiet ukoll segwita sussegwentement fil-kawża **Il-Pulizija vs Warren Piscopo**[4] nonche fis-sentenza **Il-Pulizija vs Rita Theuma**[5].

Fil-kawża **Il-Pulizija vs. Michael Camilleri et**,[6] din il-Qorti diversament presjeduta laqgħet aggravju li kien jilmenta l-fatt li l-Qorti tal-Maġistrati kienet sabet lill-imputati ħatja ta' reat li fl-avviż kien indikat li seħħ fi Triq San Duminku kantuniera ma Triq il-Merkanti, Valletta, mentri fil-fatt il-post fejn allegatament seħħ ir-reat mill-provi ħareġ li l-faċċata tal-fond fejn allegatament seħħ ir-reat kien fi Triq il-Merkanti kantuniera ma' Triq San Duminku. Irraġunament ta' dik il-Qorti kien li :

> *Dan ghaliex il-Qorti qatt ma tista' issib htija dwar il-kummissjoni ta' xi reat li ikun sehh mhux biss fi zmien iehor, izda ukoll f'xi post iehor mhux dak indikat fl-akkuza, cirkostanza li hija tant materjali u sostanzjali fil-kaz mressaq 'il quddiem mill-Prosekuzzjoni. Dan ghaliex l-artikolu 360 stess ifisser kif ghandha tigi redatta ic-citazzjoni u liema huma dawk l-indikazzjonijiet mehtiega sabiex il-persuna imharrka tkun tista' thejji id-difiza taghha tajjeb u dan bil-fatti kif indikati lillha f'dik ic-citazzjoni. Issa*

---

[2] Il-Pulizija vs Nicolai Magrin deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar is-17 ta' Marzu 2008.
[3] Il-Pulizija vs John Mary Briffa deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-18 t'Ottubru 2005
[4] Deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-19 t'Ottubru 2011.
[5] Deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-19 t'Ottubru 2011.
[6] Deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar is-26 t'April 2018.

jekk dawk il-fatti ikunu gew indikati hazin, allura il-binarji ta'l-azzjoni ma ikunux gew definiti jew ikunu gew definiti hazin.

Minn eżami tal-ġurisprudenza jidher li dwar dan il-punt hemm veduti differenti fuq it-tifsira li għandha tingħata lill-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali li jirrifletti wkoll filosofija differenti dwar dak li fin-natura tagħha hija ċ-ċitazzjoni fil-proċediment sommarju. Dawn iż-żewġ posizzjonijiet legali għandhom ukoll veduta differenti dwar min għandu l-oneru jaġixxi fil-każ li jiġi skopert divarju bejn il-kontenut tal-avviż u l-provi riżultanti. Filwaqt li l-posizzjoni ġurisprudenzjali tradizzjonali tipprospetta li ċ-ċitazzjoni hija sempliċi sejħa għal dehra quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, bil-konsegwenti proċeduri proprji jkunu bażati fuq il-kwerela jew denunzja li jiġu esposti *viva voce* quddiem il-Qorti, il-posizzjoni aktar reċenti tikkonsidra liċ-ċitazzjoni bħala dokument bażiku għall-imputazzjoni ta' reati kriminali li, għalkemm trid tiġi moqrija fil-Qorti, xorta waħda fin-natura tagħha tfassal l-imputazzjoni li tista'twassal għall-evenwali kundanna li magħha tinġarr sanzjoni penali.

In kwantu tali, dan id-dokument kellu jkun redatt b'mod korrett u dan id-dmir jinkombi fuq il-Prosekuzzjoni, li għandha wkoll id-dmir tara li l-provi miġjuba minnha jkunu jaqblu ma dak imsemmi fiċ-ċitazzjoni. Fil-każ li jkun hemm diskrepanza bejn iċ-ċitazzjoni u l-provi prodotti kien jispetta lill-Prosekuzzjoni li, fi stadju opportun, titlob korrezzjoni taċ-ċitazzjoni u tkompli għaddejja bil-provi tagħha fil-każ. Din il-veduta aktar reċenti żżomm quddiem għajnejha l-fatt li r-realta legali Maltija attwali hija differenti minn dik li kienet prevalenti fi żminijiet ta' qabel peress li illum il-Qorti tal-Maġistrati għandha kompetenza oriġinali li tista' twassal għal sentenzi ta' priġunerija ta' mhux aktar minn sentejn. Għalhekk il-proċediment sommarju tal-lum jolqot firxa ferm aktar wiesa' ta' reati kriminali li wħud minnhom, fi żminijiet passati setgħu jiġu mmexxija biss b'ġuri. B'hekk diversi reati li aktar minn mitt sena ilu kienu jiġi trattati bil-forma solenni tal-att tal-akkuża, illum il-maġġor parti tagħhom huma trattati bil-forma aktar sempliċi taċ-ċitazzjoni u fil-każijiet kongruwi segwita bin-nota tar-rinviju għall-ġudizzju.

Apparti minn hekk anke grazzi għall-iżviluppi li saru fil-qasam tal-jeddijiet tal-bniedem, b'mod partikolari dak li jipprevedi l-artikolu sitta (6) tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar il-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali, nonche l-każistika dejjem tikber maħruġa mill-Qorti tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasburgu dejjem tisħaq fuq l-importanza ta' proċess kriminali ġust sa minn qabel ma persuna tkun tresqet il-Qorti. Dawn l-iżviluppi wkoll kienu impensabbli aktar minn mitt sena ilu.

Mill-banda l-oħra, l-ġurisprudenza tradizzjonali għandha l-gheruq tagħha mhux biss fil-prattiċi legali Maltin kif bażati fuq is-sistema proċedurali Ingliż li minnu l-att ġudizzjarju taċ-ċitazzjoni ġie meħud. L-*iter* travaljat ta' dan l-artikolu 360(2) tal-Kodiċi Kriminali ġie traċċat mill-Imħallef William Harding fis-sentenza mogħtija minnu presjedenti l-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' reviżjoni tas-sentenzi tal-Qrati tal-Maġistrati fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Arthur S. Mortimer**[7]. Huwa jispjega li l-artikolu 360(2)12 kien ġie miżjud bl-Ordinanza IX tal-1911. Qabel din iż-żieda dan l-artikolu kien jipprovdi biss li meta ma kienx hemm raġunijiet biżżejjed biex persuna titressaq bl-arrest, il-Pulizija Eżekuttiva kellha tħarrek lill-imputat b'ordni bil-miktub sabiex tidher quddiem il-Qorti tal-Pulizija Ġudizzjarja. Fis-sentenza tal-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' reviżjoni tas-sentenzi tal-Qrati tal-Maġistrati fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Spiru Spiteri**[8] spjega wkoll li fis-sentenza **Terreni vs Gabaretta**[9], il-posizzjoni dwar iċ-ċitazzjoni dak iż-żmien kienet illi ma kienx indispensabbilment neċessarju li l-Qorti tal-Maġistrati żżomm strettament u preċiżament mat-termini oriġinali taċ-ċitazzjoni anche meta l-proċediment ikun ex officio. Sir Antonio Micallef żied jgħid ukoll li l-Qorti setgħet fi kwalunkwe każ serenament tistrieħ fuq il-provi riżultanti wara li tkun ġiet preżentata ċ-ċitazzjoni; b'dan illi jekk il-Qorti jkun jidhrilha meħtieġ jew jekk issirilha talba għal dak il-għan mill-imputat, hija kellha takkorda ftit żmien lill-imputat biex ikun jista' jħejji d-difiża tiegħu fuq dak li jkun irriżulta mill-provi.

[7] Deċiża nhar is-6 ta' Diċembru 1948
[8]Deċiża nhar it-18 ta' Marzu 1955 l-Imħallef William Harding
[9] Deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali nhar is-17 ta' Ġunju 1880

Bil-bidla li kienet saret fl-1911, din il-posizzjoni legali dwar l-għan taċ-ċitazzjoni ma nbidletx. Dak li kien inbidel huwa l-forma tagħha intiża biex tipprovdi lill-imħarrek aktar dettalji b'mod li huwa jkun jaf aħjar dwar dak li jkun gie akkuzat bih.

Mid-dibatti tal-Kunsill tal-Gvern li waslu għal din l-emenda jirriżulta li l-iskop wara din l-emenda ma kienx li jibdel dak li sa dak iż-żmien kienet il-posizzjoni legali relattiva għaċ-ċitazzjoni u ċjoe li tkun isservi biss ta' mezz li bih persuna tiġi preżentata quddiem l-awtorita ġudizzjarja; u mingħajr ma din iċ-ċitazzjoni tiġi mqiegħda fuq l-istess livell tal-att tal-akkuża quddiem il-Qorti Kriminali. Ma kienx intiż li ċ-ċitazzjoni tingħata l-forma solenni li kellu jingħata lill-att tal-akkuża. Anzi skont l-Avukat tal-Kuruna li pparteċipa fid-dibattiti dwar din l-emenda saħaq li ċ-ċitazzjoni ma kellhiex tkun meqjusa bħala intimazjoni ta' imputazzjoni – *La citazione nella sua essenza non e' la intimazione di una imputazione* – ġie kwotat jgħid.

Anżi huwa proċediment differenti minn dak li jsir quddiem il-Qorti Kriminali in kwantu huwa proċediment sommarju. L-Avukat tal-Kuruna saħaq li l-imputazzjoni vera hija dik li tiġi proposta quddiem il-Qorti *viva voce* mill-Prosekuzzjoni kontra tal-imputat.

Id-dibattitu bejn il-Prosekuzzjoni u d-Difiża ma jseħhx grazzi għaċ-ċitazzjoni iżda jseħħ quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bis-saħħa tal-kwerela u bl-esposizzjoni tal-fatti magħmula quddiem il-Qorti da parti tal-Uffiċjal Prosekutur. Bis-sistema viġenti qabel l-1911, l-imputat kien jirċievi ċ-ċitazzjoni mingħajr ma kien ikollu indikazzjoni biżżejjed biex ikun jaf għal x'hiex ried jirrispondi quddiem dik il-Qorti u għalhekk kien jinħela l-ħin f'differimenti biex ikun jista' jipprepara u jiddefendi ruħu. Kien għalhekk li l-Avukat tal-Kuruna kien ħass li kien aktar għaqli li filwaqt li ċ-ċitazzjoni tibqa' dejjem dokument li bih imputat jiġi msejjaħ jidher il-Qorti, fl-istess waqt kien meħtieġ li l-imputat ikollu informazzjoni biżżejjed minn qabel biex ikun jaf b'x'hiex inhu mixli biex b'hekk jitla' l-Qorti preparat għall-kawża tiegħu.

Kemm fis-sentenza Mortimer kif ukoll fis-sentenza Spiteri l-Imħallef Harding imbagħad jiċċita s-sentenza tal-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali fil-kawża **La Polizia vs Ashby**[10] kien iddeċieda li l-indikazzjonijiet imsemmija fl-artikolu 360 ma kienux essenzjali. Iċ-ċitazzjoni ma kienet xejn ħlief l-ordni mogħtija mill-Pulizija lill-imħarrek sabiex huwa jidher il-Qorti f'data u ħin mogħtija lilu meta ma jkunx hemm lok li huwa jittieħed il-Qorti taħt arrest. Dak kien l-iskop u l-karattru essenzjali taċ-ċitazzjoni. L-emendi li kienu saru fl-2011 ma kienux tali li jibdlu din il-posizzjoni legali għalkemm kienu intiżi biex jagħtu aktar informazzjoni lill-imħarrek biex qabel jitla l-Qorti jkun jista' jipprepara d-difiża tiegħu.

L-Imħallef Harding f'dawn iż-żewġ kawżi jtenni li din hija interpretazzjoni li hija konsonanti mal-interpretazzjoni mogħtija lill-kunċett taċ-ċitazzjoni skont il-Liġi ingliża li minnha l-Liġi Maltija hija mnissla. Huwa jtenni li ma jistgħux jitqajmu u jintlaqgħu oġġezzjonijiet għal difetti fil-forma jew fis-sustanza tal-avviżi. Dak li kellu dritt għalih l-imputat fl-avviż *huwa reasonable information as to the nature of the charge. Reasonable* trid tiġi mifhuma fil-kuntest taċ-ċitazzjoni, *ergo* fil-kuntest ta' proċediment sommarju. Jekk tirriżulta varjanza tali li l-Ġudikant jidhirlu li minħabba fiha l-ġudikabbli jkun ġie *deceived or misled* allura f'dak il-każ, il-ġudikabbli jkollu dritt li jitlob, u jingħata mill-Qorti, differiment tal-udjenza sabiex ikun jista' jipprepara d-difiża tiegħu minħabba l-varjanza li tkun irriżultat. U huwa għalhekk li ma tistax tiġi invokata n-nullita taċ-ċitazzjoni sempliċiment minħabba li jkun hemm differenza, variance bl-Ingliż, bejn l-avviż u l-provi li jitresqu fil-kawża.

Apparti minn hekk il-Liġi tippermetti wkoll li jsiru korrezzjonijiet f'dawn il-partikolaritajiet imsemmija fiċ-ċitazzjoni u fil-kwereli. Dan ukoll ġie deċiż mill-Imħallef Harding fis-sentenza tiegħu **Consiglio Mangion nomine vs Turu Callus et**[11]. L-artikolu 360 bl-ebda mod ma jostakola tali korrezzjonijiet. Għal massimu f'każ ta'

[10] Deċiża fit-12 t'Awissu 2017 fejn l-Imħallef Sir Luigi Camilleri
[11] Deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-2 t'April 1948

talba għal korrezzjoni l-imputat ikollu dritt li jitlob, u jaqla' differiment tal-udjenza biex ikun jista' jirregola ruħu.

Il-loġika wara din il-posizzjoni hija wkoll għaliex jekk minħabba tali varjanzi l-imputat ikun ġie *misled jew deceived*, huwa għandu dritt li jkollu żmien jiddefendi ruħu. Apparti minn hekk il-Kodiċi Kriminali kien jippermetti korrezzjoni tal-att tal-akkuża, dokument solenni a differenza taċ-ċitazzjoni. Għalhekk kien ikun illoġiku li jkun hemm technical strictness akbar fil-każ taċ-ċitazzjoni li huwa dokument mhux solenni, mentri jkun hemm lok għal possibilta ta' korrezzjoni fil-każ ta' dokument solenni bħal ma huwa l-att tal-akkuża.

Fil-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Toni Mifsud**[12] deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' appell minn sentenzi tal-Qrati tal-Maġistrati nhar is-16 ta' Mejju 1953, dik il-Qorti presjeduta wkoll mill-Imħallef William Harding daħlet fil-kontroversja meta jkun hemm diskrepanza fil-ħin indikat fiċ-ċitazzjoni għal dak li jirriżulta mill-provi. F'dan il-każ, dik il-Qorti ddeċidiet li l-artikolu 360 jeħtieġ li fiċ-ċitazzjoni jingħataw partikolaritajiet dwar iż-żmien. B'dan il-Liġi riedet tifhem li ż-żmien setgħa jiġi kostittwit mix-xahar u mill-ġurnata jew mid-data tax-xahar u mis-sena iżda mhux neċessarjament ukoll mill-ħin – għalkemm dan ikun għaqli biex l-informazzjoni fiċ-ċitazzjoni tkun kemm jista' jkun ċara u univoka.

Kif imtenni fis-sentenza **Il-Pulizija vs. Bartoli**[13] l-att taċ-ċitazzjoni tnissel mill-Liġi ingliża li kienet teħtieġ li ċ-ċitazzjoni jkun fiha *reasonable information as to the nature of the charge*. U li jekk b'dik l-informazzjoni skorretta l-imputat kien iħoss li ġie *misled jew deceived*, huwa dejjem kellu l-jedd li jitlob li jingħata differiment sabiex ikun jista' jirregola ruħu u jiddefendi lilu nnifsu aħjar. F'dak il-każ, irriżulta li l-imputata kienet ikkontestat l-kawża quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u kien wera ben tajjeb li kienet taf

[12] Deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti ta' appell minn sentenzi tal-Qrati tal Maġistrati nhar is-16 ta' Mejju 1953
[13] deċiża minn dik il Qorti nhar it-8 ta' Jannar 1938

għall-liema ċirkostanzi l-imputazzjoni kienet tirreferi u għalhekk ma kienx hemm lok li l-aggravju tiegħu fuq id-difett fiċ-ċitazzjoni jiġi milqugħ.

Fis-sentenza tal-Qorti Kriminali eżerċenti funzjoni t'appell minn sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati, fis-sentenza tagħha tas-6 ta' Marzu 1954 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Frank Borg**, kienet qalet li :

(a) l-kunċett li fil-ġudizzji sommarji ċ-ċitazzjoni hija ordni ta' komparizzjoni kien saret kwistjoni ta' *jus receptum;*

(b) l-enuċjazzjoni tal-fatti kontenuti fiha mhix il-bażi essanzjali u assoluta tal-inkriminazzjoni;

(c) l-Qorti setgħet issib ħati imputat ta' reat divers minn dak li jidderiva minn dik l-enunċjazzjoni u li jkun irriżulta mill-provi li seħħ – basta li, jekk jagħmel talba apposita, l-imputat ikun jista' jingħata żmien biex jiddefendi ruħu kontra l-imputazzjoni ta' dan ir-reat l-ieħor;

(d) din il-kawża wkoll kienet ippermettiet bidla fl-avviż wara li kienu ingħalqu l-provi mill-Prosekuzzjoni.

Din il-posizzjoni legali relattiva għall-istatus legali taċ-ċitazzjoni bħala merament *avviso a comparire* baqgħet tiġi segwita mill-Qrati Maltin kostantement, inkluż kważi verbatim mill-Imħallef Wallace Gulia fil-kawża **Il-Pulizija vs Noel Zarb Adami**[14].

Fil-kawża **Il-Pulizija vs Godwin Agius**[15] kienet ukoll għamlet riferenza għal diversi sentenzi preċedenti u qalet hekk : -

Dwar l-ewwel aggravju din il-Qorti tirreferi ghal dak li qalet din l-istess Qorti fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Mario Bezzina** moghtija fis-26 ta' Mejju 2004:

> *"F'dan ir-rigward huwa rilevanti s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodici Kriminali li jipprovdi:*

[14] deċiża minn din il Qorti diversament presjeduta nhar id-19 ta' Ġunju 1989

[15] deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar id-9 ta' Jannar 2003

"'Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' 1- akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw.'

Issa l-gurisprudenza kostanti tal-Qrati taghna hi fis-sens li c-citazzjoni in kwistjoni m'hiex hlief avviz lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti. Fis-sentenza moghtija minn din il-Qorti (diversament presjeduta) fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Buttigieg** fil-25 ta' Lulju 1994, intqal:

*"'L-insenjament tal-qrati taghna, kemm dawk superjuri kif ukoll inferjuri, hu tista' tghid univoku u gie kristallizzat fis-sentenza tal-Qorti Kriminali (li allura kienet tisma' appelli mill-qrati inferjuri) tas-6 ta' Dicembru, 1948 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Arthur S. Mortimer A. & C.E**. (Vol.XXXIII.iv.758) li dahlet ukoll fl-origini tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 360, introdott fl-911.*
*Brevement, ic-citazzjoni ma hi xejn hlief avviz jew ordni sabiex il-gudikabbli jidher quddiem qorti inferjuri fil-hin u data li jigu indikati lilu, minflok ma jingieb quddiem dik il-qorti taht arrest (Art.360(1)). Din ic-citazzjoni ma hix il-bazi tal-akkuza, bhalma hu l-kaz tal-att ta' akkuza quddiem il-Qorti Kriminali. L-akkuza jew imputazzjoni tigi profferita fil-qorti inferjuri meta tinqara mill-prosekuzzjoni: 'La vera imputazione si deduce contro l'imputato dalla prosecuzione dinanzi alla Corte stessa. La lotta fra la prosecuzione e l'imputato non si impegna per mezzo della citazione, ma si impegna per mezzo della querela, della esposizione dei fatti che seguono innanzi alla Corte per parte dell'ufficiale prosecutore' (ara sentenza citata, pagna 761). Dan ifisser li galadarba l-persuna mharrka effettivament tidher quddiem il-qorti, il-funzjoni principali tac-citazzjoni (ghax hemm funzjonijiet ohra, bhal, per ezempju, li l-imputat ikun jaf biex qed jigi akkuzat sabiex ikun jista' jiddefendi ruhhu sew, kif ukoll l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni) tkun giet ezawrita (ara f'dan is-sens ukoll is-sentenza ta' din il-Qorti tad-19 ta' Gunju, 1989 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Noel Zarb Adami**)."*

U bhalma qalet din il-Qorti (diversament presjeduta) fis-sentenza moghtija fl-4 ta' Novembru 1994 fil-kawza fl- ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Emanuel Buttigieg:</u>**

"'Id-dettalji msemmijin dwar il-fatti ghandhom jigu ndikati fiha mhux ghall-fini tal-validita' taghha, jew tal- proceduri, kompriza s-sentenza, li jsegwuha, izda ghall-fini ta' pratticita' u ta' evitar ta' telf ta' zmien, u cioe` biex l-imputat x'hin jidher quddiem il-Qorti jkun jaf fuqhiex ikun gie mharrek, u hekk dakinhar stess li jidher ikun preparat biex jiddefendi ruhu ghall-imputazzjoni dedotta. "'.....

"'Dan kollu premess ifisser li c-citazzjoni li jkun fiha l- ordni lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti tal- Magistrati qatt ma tista' tkun nulla, kemm jekk tkun tikkontjeni kif ukoll jekk ma tikkontjenix dettalji korretti jew skorretti tal-fatti. F'ebda kaz dik ic- citazzjoni ma ggib in-nullita' tal-proceduri sussegwenti, kompriza s-sentenza."

"Is-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodici Kriminali jirrikjedi biss li ccitazzjoni jkun fiha l-fatti ta' l-akkuza. Fis- sentenza taghha fl-ismijiet Il-Pulizija vs Philip Schembri moghtija fit- 18 ta' Novembru 1994 minn din ilQorti (diversament presjeduta), gie spjegat:

"'Dawn il-fatti, naturalment, iridu juru b'mod car ir-reat li tieghu l-persuna tkun qed tigi imputata, minghajr il- htiega ta' tigbid ta' kliem jew immaginazzjoni, jigifieri b'mod li l-imputat ikun jaf ta' liema reat jew reati qed jigi akkuzat u ghal liema reat jew reati jrid iwiegeb.'"

Fil-kaz in dizamina fic-citazzjoni hemm imnizzel bhala hin 00.30p.m meta l-kaz allegatament sehh fil-00.30 a.m. Il-fatt li fic-citazzjoni hemm iminzzel "pm" flok "am", ma rrendiex ic-citazzjoni nulla u dan ghaliex kieku l-prosekuzjoni riedet tfisser li l-hin, hin wara nofs inhar kienet tikteb 12.30 p.m u mhux 00.30p.m.

Ghalhekk l-ewwel aggravju qed jigi respint.

Dwar it-tieni aggravju l-appellant jistqarr li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-provi prodotti. Illi bl-onesta kollha din il-Qorti ma tistax tifhem kif l-appellant jista jikteb aggravju bhal dan meta l-process hu priv minn provi li jikkontraduci dak li fil-fatt stqarret u provat il-prosekuzzjoni. Huwa minnu illi huwa ormai pacifiku li din il-Qorti ma tiddisturbax id-diskrezzjoni uzata ta' l-ewwel Qorti pero f'dan il-kaz zgur li ma tistax tghamlu ghaliex l-unika prova li kien hemm dwar dak li allegatament sehh kien dak li stqarr il-pulizija PS 1576 fl-affidavit tieghu liema xhieda tammonta ghaz-zewg akkuzi migjuba kontra l-appellant u ghalhekk din il-Qorti sejra tikkonferma l-mertu tas-sentenza moghtija mill-ewwel Qorti.

Dwar il-piena l-appellant ukoll jistqarr li kienet wahda eccessiva fic-cirkostanzi konsiderando li l-appellanti m'ghandhiex mezzi finanzjajri u li ghaddejja minn perjodu hazin f'hajjitha. Pero' l-appellant ma jistax ma jqisx il-fatt li idejn il-Qorti huma marbuta bil-ligi u l-minimu li jista' jinghata ghall-akkuza ta' ngurja kontra ufficcjal pubbliku hija dik ta' tmien mitt euro (€800). Ghalhekk l-ewwel Qorti applikat il-minimu fis-sentenza taghha fil-konfront tal-appellanti.

Ghalhekk din il-Qorti sejra tikkonferma s-sentenza kemm fir-rigward tal-mertu kif ukoll fir-rigward tal-piena inflitta tal-multa tat-tmien mitt euro (€800).

B'zieda pero', li qed taghti l-fakolta lill-appellanti sabiex thallas il-multa inflitta f'rati mensili u konsekuttivi ta' hamsin ewro (€50), fin-nuqqas ta' pagament wiehed il-bilanc jigi konvertit fi zmien ta' prigunerija.

(ft) Consuelo-Pilar Scerri Herrera

Imhallef

Vera kopja

Nadia Ciappara

Deputat Registratur